

TÓNLISTARSKÓLINN Á AKUREYRI

Miðtónfræði M1

Vorönn 2026

Kennari: Vilhjálmur Ingi Sigurðarson

Forkröfur: Haustönn M1

Hæfniprep

Einingafjöldi:

Áfangalýsing:

Haldið áfram að vinna með efni haustannar og rifjuð upp greining tónbila stærri en áttund, dúr og mollskalar, kirkjutóntegundir, og aðrir tónstigar, ítölsk orð og stílskeið tónlistarsögunnar. Ennfremur eru tónhvörf kynnt til sögunnar, þríhljómar og hinar fjórar gerðir þeirra, grunnstaða og hljómhvörf, og heimahljómaröðin í dúr og moll. Þá er farið í mism. C-lykla og greiningu nótna í þeim, tónflytjandi hljóðfæri og tengdan tónflutning, og taktritun í algengustu takttegundum, einföldum og samsettum. Söng- og hrynlestur er æfður með viðlíka æfingum og á haustönninni en eilítið margbrotnari. Hið sama gildir um lag- og hrynpuprit og haldið er við og efld þekking á tónbilum eftir heyrn, blæ hljóðfæra og formgreiningu.

Námsmarkmið:

Þekking:

Nemandi skal hafa aflað sér almennrar þekkingar á tónhvörfum, þríhljómunum og hinum fjórum gerðum þeirra, grunnstöðu og hljómhvörfum, og heimahljómaröð í dúr og moll. Hann skilji nótnarritun í mism. C-lyklum, viti um algengustu tónflytjandi hljóðfæri og tengdan tónflutning, og taktritun í algengustu takttegundum, einföldum og samsettum. Þá efli hann betur þekkingu á atriðum sem hann hafði kynnt á haustönninni, þ.e. greiningu tónbila stærri en áttund, dúr- og mollskölum, kirkjutóntegundum og öðrum tónstigum, ítölskum orðum, og stílskeiðum tónlistarsögunnar.

Leikni:

Nemandi öðlist leikni í að greina og skrá og þríhljóma í grunnstöðu og hljómhvörfum, tónhvörf, heimahljómaröð í dúr og moll og nótur í mism. C-lyklum. Hann geti tónflutt laghendingar í þá tóntegund sem algengustu tónflytjandi hljóðfæri þurfa að vera í miðað við hljómandi tóntegund. Honum sé töm bjálkun slaga í mimunandi takttegundum, einföldum og samsettum og færni hans er efld enn frekar í þeirri tónfræði sem farið var í á haustönninni. Tónheyrn er þjálfuð á svipuðum nótum og á haustönn, viðfangsefnið er ekki ósvipað en krefst eilítið fjölþættari leikni. Hér er átt við sem fyrr sönglestur í dúr og hljómh. moll, hrynlestur bæði í einf. takttegundum og 6/8 m.a. með punkteringum og synkópum, upprit á laglínu og takti eftir heyrn, og greiningu á tónblæ og formi tónsmíðar, og flokkun tónðæma eftir stílskeiðum.

Hæfni:

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að geta sinnt tónlistariðkun þar sem sú þekking og leikni sem upp er talin hér að ofan nýtist honum. Hér er ekki síst átt við dægur- og þjóðlagatónlist þar sem notkun kirkjutóntegunda kemur gjarna fyrir, synkópur og fleira. Einnig telst nemandi nú hæfur til að fara í næsta áfanga M2

Námsgögn:

Nótnaskrifbækur, vinnublöð sem nemandi fær í tímum

Námsmatsþáttur	Lýsing námsmatsþáttar	Vægi
Vinnubók og skrifleg tónheyrnarverkefni		80%
Hrynlestur		10%
Sönglestur		10%

TÓNLISTARSKÓLINN Á AKUREYRI

Námsáætlun:

Vikur	Viðfangsefni	Verkefni
1. vika (5. – 9. jan 2026)	Nám og námsefni vorannar kynnt og skipulag þess. Upprifjun efnis frá haustönn	
2. vika (12. – 16. jan. 2026)	Frekari upprifjun á efni frá haustönninni. Kirkjutóntegundir, pentatónskalar, heiltónaskalar og krómatískur skali rifjaður upp.	
3. vika (19. – 23. jan 2026)	Tónhvörf kynnt og farið í æfingar með tónhvörfum. Í framhaldi af tónheyrninni á haustönn eru sungin stutt einföld dúrlög og hrynlesnar stuttar æfingar í einföldum takti. Greining tónbila, sem ýmist eru leikin upp eða niður á við, eftir heyrn.	
4. vika (26. – 30. jan 2026)	Enn farið í tónhvörf og en líka æfð ritun tónstiga annarra en dúr og moll eins og gert var á haustönn. Hrynlestur í einföldum taktegundum og 6/8 þar sem punkteringar og synkópur geti komið fyrir. Sönglestur í dúr og hljómhæfum moll.	
5. vika (2. jan – 6. feb 2026)	Farið í þríhljóma og byggingu þeirra. Æfingar i að þekkja mismunandi þríhljóma á blaði og skrifa þá upp. Haldið áfram við tónheyrnaræfingar í framhaldi af fyrri æfingum.	
6. vika (9. – 13. feb 2026)	Haldið áfram með þríhljóma og hvernig má byggja þá frá mism. nótum. Lag- og hrynupprit eftir heyrn æfð, þar sem tónefnið tekur mið af því sem er æft í söng- og hrynlestri.	
7. vika (16. – 20. feb 2026)	Helstu stílskeið tónlistarsögunnar og einkenni þeirra skoðuð og frægustu tónskáld þeirra, eins og gert var á haustönn. Nemendur reyna að þekkja eftir heyrn þau stílskeið sem tilheyra tónðæmunum. Tónheyrn þjálfuð í framhaldi af þeirri sem verið var að æfa.	
8. vika (23. – 27. feb 2026)	Þríhljómar og hljómhvörf þeirra könnuð. Niðurskrift hljómhvarfa æfð. Hnykkt á allskyns atriðum úr námi vetrarins.	
9. vika (2. mars– 6. mars 2026)	Farið aftur í þríhljóma og hljómhvörf þeirra. Upprifjun og frekari þjálfun á allskyns efni úr undangengnu námi.	

TÓNLISTARSKÓLINN Á AKUREYRI

10. vika (9. – 13. mars 2026)	Heimahljómaröð í dúr og hljómhæfum moll skoðuð og skráð niður. Skráning hljóma eftir rómverskum tölum útkýrð. Endurlit á það sem áður hefur verið lært.	
11. vika (16. – 20. mars 2026)	Farið aftur í heimhljómaröðina ásamt upprifjun á allskyns efni úr undangengnu námi vetrarins. Tónflytjandi hljóðfæri útskýrð og æfður tónflutningur fyrir þau svo þau hljómi í þeirri tóntegund sem skyldi.	
12. vika (23. – 27. mars 2026)	Hlustað eftir tóni og blæ hljóðfæra, fleiri en þeirra allra algengustu. Tónn þeirra greindur eftir heyrn. Hrynlestur og hryndiktat og sönglestur og laglínudiktat, í framhaldi af því sem áður var gert. Tónflytjandi hljóðfæri skoðuð frekar og sá tónflutningur sem tengist þeim.	
13. vika (30.mars – 3. apr. 2026)	Páskafrí	
14. vika (6. – 10. apríl 2026)	Taktritun skoðuð og nemendur þjálfaðir í að þekkja mun á einföldum og samsettum takti eftir því hvernig slög eru skráð og bjálkuð. Takttegundir með hálfnotu sem slag kannaðar. Tónbil greind eftir heyrn, leikin upp á við og niður a við og önnur tónheyrn þjálfuð.	
15. vika (13. – 17. apríl 2026)	Hinir ýmsu C-lyklar skoðaðir með áherslu á víólulykil. Nótnaritun með áttundaheitum æfð í þeim. Endurlit og endurþjálfun á því sem áður hefur verið lært.	
16. vika (20. – 24. apríl 2026)	Unnið með takttegundir og greiningu þeirra með ýmsum skriflegum æfingum. Endurlit og endurþjálfun á því sem áður hefur verið lært.	
18. vika (22. – 26. apríl 2026)	Upprifjun og frekari þjálfun á allskyns efni úr undangengnu námi. Sýnispróf skoðað	
19. vika (27. apríl – 1. maí 2026)	Próf úr efni vorannar	Próf
20. vika (4. – 8. maí 2026)		